

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมล สุดประเสริฐ และคณะ. เอกสารโครงการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่องการประเมินตนเองของศึกษานิเทศก์ 25-27 มิถุนายน 2541 ณ โรงแรมทาวน์อินทาวน์ พัทยา. กรมพลศึกษา, 2541.
- กรรตินันท์ จิตตเกษม. การพัฒนารายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- กาญจน์ ภาคสุวรรณ. ผลของการสอนแบบทักษะกระบวนการ สำหรับวิชาศิลปะกับชีวิต ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการศึกษาเอกชน กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- กาญจนา บุญรมย์. สภาพการจัดการเรียนการสอน วิชาพื้นฐานทั่วไปในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- กำจร สุนพงษ์ศรี. วรรณศิลป์. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ, 2541.
- กิดานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีการศึกษา และนวัตกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- กิดานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- เกียรติ บุญเจือ. ปรัชญาศิลปะ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. การศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 : แนวคิดปฏิรูปไทย. กรุงเทพฯ : เอเชีย เพรส, 2539.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. จอมปราชญ์นักการศึกษา : สังเคราะห์ วิเคราะห์ และประยุกต์แนวพระราชดำริด้านการศึกษา และการพัฒนาคน. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธา, 2543.
- เกษม วัฒนชัย. "สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เทพแห่งการศึกษาไทย". ปาฐกถา ศาสตราจารย์ ท่านผู้หญิง พุณท์วิทย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา พุทธศักราช 2543 ครั้งที่ 18. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- โกสุม สายใจ และคณะ. สุนทรียภาพของชีวิต. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. 2544.

- ขันติ เจริญอาจ. **ความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษาระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาความเข้าใจในศิลปะ ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์** : วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัย : การฝึกกายวาจา ใจ**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2540.
- คณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. **ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพฯ : ศุภสภา, 2543.
- คณะกรรมการเอกลักษณ์แห่งชาติ, สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. **รายงานการสัมมนา เรื่องดนตรีไทยเพื่อจริยธรรม และวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : ดิگส์อินเตอร์ ไมตรี ทำเนียบรัฐบาล, 2524.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. **กึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย ภาค 2**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินติ้ง กรุ๊ป, 2534.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. **ศิลปะการแสดงของไทย**. กรุงเทพฯ : การศาสนา, 2542.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : พรินทวนกราฟิค, 2542.
- คณะกรรมการพัฒนาตำราและสื่อฯ. **วิชา 2000102 สุนทรียภาพของชีวิต**. กรุงเทพฯ : คณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.ม.ป.ป.
- คณิงหา สุภานันท์. **ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาตามทฤษฎี DBAE ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.**
- จงกล เสงสุวรรณ. **แนวโน้มศิลปะศึกษา ระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏในทศวรรษหน้า** : วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- จงกล เสงสุวรรณ. 18 ธันวาคม 2545. **อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาศิลปกรรม สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. สัมภาษณ์.**
- จรัส สุวรรณเวลา. **บนเส้นทางอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน แกรมมี่, 2539.
- จรรยา โกมุทร์นานนท์. **สุนทรียศาสตร์ ปัญหาเบื้องต้นในปรัชญาศิลปะ และความงาม**. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต, 2540.

- จักรภพันท์ สนิทเปรม. **ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร และการเรียน การสอนวิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ : วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท** ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- จารุพรรณ ทรัพย์ปรุง. 15 พฤศจิกายน 2545. **รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. สัมภาษณ์.**
- จารุพรรณ ทรัพย์ปรุง. **ผลการสอนจิตรกรรม ที่มีผลต่อการรับรู้ทางศิลปศึกษาของผู้สูงอายุ ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท** ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- จำเนียร ศิลปวานิช. **หลัก และวิธีการสอน. นนทบุรี : เจริญรุ่งเรือง, 2538.**
- จุฑามาศ เจริญพงษ์มาลา. **การนำเสนอหลักสูตรศิลปบัณฑิต วิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท** ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- จฑารัตน์ วิทยา. **"เทคนิคการสอนศิลปะ เพื่อการเสริมสร้างศิลปนิสัย". วารสารครุศาสตร์. ปีที่ 21 ฉบับที่ 3 (มกราคม-มีนาคม 2536) : 5-12.**
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. **การพัฒนาหลักสูตร หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : กรุงเทพฯ, 2518.**
- ชนศักดิ์ ป้ายเที่ยง. **เอกสารโครงการสัมมนาผู้บริหารระดับต้น เรื่องบทบาทหน้าที่ของประธาน โปรแกรมวิชา/สาขาวิชา และหัวหน้างานในฝ่ายสนับสนุนการเรียนการสอน 28-29 สิงหาคม 2546 ณ คลองทรายรีสอร์ท เขาใหญ่. สถาบันราชภัฏเทพสตรี, 2546.**
- ชอุด นิมเสมอ. **การเข้าถึงศิลปะในงานจิตรกรรมไทย : กรมศิลปากรจัดพิมพ์เป็นหนังสือ ประกอบนิทรรศการจิตรกรรมไทย ของโครงการค้นคว้าวิจัยศิลปกรรมไทย. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินต์ติ้ง กรุ๊ป, 2532.**
- ชอุด นิมเสมอ. **องค์ประกอบของศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2544.**
- ชลอ พงษ์สามารถ. **ศิลปะสำหรับครูมัธยม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.**
- ชะวัชชัย ภาคินธุ. **"ความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์ระหว่าง การปฏิรูปการศึกษา กับการดำเนินงาน ภาควิชาวัฒนธรรม". วารสารวัฒนธรรมไทย. ปีที่ 39 ฉบับที่ 4 (เมษายน - พฤษภาคม 2545) : 46 - 48.**
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. **เอกสารการสอน ชุดวิชาเทคโนโลยีการสอน (Instructional Technology) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : ชวนพิมพ์, 2543.**

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. "ก้าวสู่การศึกษายุคไฮเทค". ปาฐกถาศาสตราจารย์ท่านผู้หญิง พุทธทรัพย์
นพวงศ์ ณ อยุธยา เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนา คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2536.
- ชาญชัย อาจิมสมาจารย์. **นวัตกรรมหลักสูตร และการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : โอ. เอส.
พรินติ้ง เฮ้าส์, 2537.
- จิตติรัตน์ รัตนจรัสโรจน์. **สุนทรียศาสตร์ในคัมภีร์นาฏยศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ณรุทธิ์ สุธงจิตต์. **จิตวิทยาการสอนดนตรี**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ณรุทธิ์ สุธงจิตต์. **สาระดนตรีศึกษา แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2535.
- ณรุทธิ์ สุธงจิตต์. **กิจกรรมดนตรีสำหรับครู**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- ณรุทธิ์ สุธงจิตต์. **พฤติกรรมการสอนดนตรี**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2544.
- ณรุทธิ์ สุธงจิตต์. "สุนทรียได้ฟ้าเดียวกัน". **วารสารครุศาสตร์**. (มกราคม – มีนาคม 2537) : 55 - 58
- ณรุทธิ์ สุธงจิตต์. "สังคีตนิยม : กรณีศึกษาเรื่องการศึกษาเพื่อความสมดุล". **วารสารครุศาสตร์**.
ปีที่ 27 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม – ตุลาคม 2541) : 14 - 15.
- ณรงค์ เขียนทองกุล. 12 พฤศจิกายน 2545. หัวหน้าภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สัมภาษณ์.
- ดำรงเกียรติ นกรนุญ. 26 พฤศจิกายน 2545. อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาศิลปกรรม
สถาบันราชภัฏพระนคร. สัมภาษณ์.
- ดำรง วงศ์อุปราช. "ข้อคิดเกี่ยวกับการศึกษาวิชาศิลปะ และวิชาเกี่ยวกับศิลปะ". **ศิลปศึกษา
ศึกษาศิลปะ : ครุศิลป์ 4**. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ดุษฎี พนมยงค์ บุญทัศน์กุล. **ลมหายใจ ดนตรี ชีวิต**. กรุงเทพฯ : บ้านเพลง, 2539.
- ต่อต้าน ธาภิเกษม. **สภาพ และปัญหาของการสอนวิชาศิลปะกับชีวิต ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญ
ศึกษา เขตการศึกษา 1 : วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.**
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. "อินเทอร์เน็ต : เครื่องช่วยเพื่อการศึกษา." **วารสารครุศาสตร์ 26**.
2 (พฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ 2541) : 55 - 66.
- ถาวร สิกขโกศล และคณะ. **ครูไทย 200 ปี : คณะอนุกรรมการพิจารณาจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึก
ครู 200 ปี**. กรุงเทพฯ : ครูสภา, 2525.

- ทองพูล บุญยิ่ง. "วัฒนธรรมวิชาชีพสำหรับครูยุคใหม่". **สู่เส้นทางวิชาชีพครู**. กรุงเทพฯ : สำนักงาน ก.ค. กระทรวงศึกษาธิการ, 2522.
- ทศนา แหมมณี. "การคิด และการสอนคิด". **นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ธัชชัย ยอดพิชัย. **การพัฒนาการเรียนการสอน วิชาสุนทรียศาสตร์ในหลักสูตรศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ** สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ธำรง บัวศรี. **ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบพัฒนา**. กรุงเทพฯ : ครูสภา, 2532.
- ธำรงค์ดี ธำรงเลิศฤทธิ์. **ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร และนักการศึกษา ด้านศิลปศึกษา เกี่ยวกับแนวโน้มของหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในทศวรรษหน้า**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- ธีระพงษ์ พิศาลบุรณะ. **ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิจารณ์ผลงานทางทัศนศิลป์ ของอาจารย์ และนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย ในหลักสูตรศิลปะของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ** สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ธีระพงษ์ แก่นอินทร์ และคณะ. "รูปแบบการเรียนการสอนนักเรียนระดับปริญญาตรี." **วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์**. ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2545) :190 – 192.
- น. ณ ปากน้ำ (นามแฝง). **บันไดเข้าถึงศิลป์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เลิฟ แอนด์ ลิฟ เพรส, 2540.
- น. ณ ปากน้ำ (นามแฝง). **ศิลปะรส**. กรุงเทพฯ : คอมแพ็คท์ พรีนซ์, 2542.
- นพดล ใจเจริญ . "ทัศนะของนิสิตต่อการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปรายวิชามนุษย์ กับ ความงาม". **วารสารศิลปกรรมบูรพา**. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มิถุนายน – พฤศจิกายน 2545) : 44 - 47.
- นันทา วิทวุฒิศักดิ์. **สหวิทยาการสู่สหสวรรค์ใหม่**. คณะมนุษยศาสตร์ฯ สถาบันราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา. สหธรรมิก, 2543.
- นิพาดา เทวกุล, ม.ล..**ธรรมชาติหรือลักษณะทั่วไปของสุนทรียศาสตร์**. **ครุปริทัศน์**. ฉบับที่10 (พฤษภาคม 2528) : 60 – 65.
- นิพนธ์ ทวีกาญจน์. **การศึกษาศาภาพการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ หลักสูตรวิทยาลัยครู ปีพุทธศักราช 2530**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

นิลนุช ไทยศิริ. 28 พฤศจิกายน 2545. อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาศิลปศึกษา และศิลปกรรม
สถาบันราชภัฏจันทรเกษม. สัมภาษณ์.

เนื่ออ่อน ขวัญทองเขียว. 19 พฤศจิกายน 2545. อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบัน
ราชภัฏสวนดุสิต. สัมภาษณ์.

บรรจง จันทรสา. **ปรัชญากับการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

บรรลือ ขอรวมเดช. **สภาพ และปัญหาการสอนศิลปะปฏิบัติ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
ในกรุงเทพมหานคร** : วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

บุญส่ง ชัยสิงห์กานานนท์. **ลักษณะของงานศิลปะ**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชา
ปรัชญา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว. **การสอนแบบบูรณาการ (Integrated Instruction)**. กรุงเทพฯ : นิวัฒน์พร,
2545.

ปทีป เมธาคุณวุฒิ. **การจัดการเรียนการสอน ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2544.

ปรววรรณ ดวงรัตน์. **การศึกษาสภาพ และปัญหาการเรียนการสอนศิลปะภาคปฏิบัติ สาขา
ทัศนศิลป์ ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน** : วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชา
ศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ประคอง กรวรรณสุด. **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. ปทุมธานี : ศูนย์หนังสือ
ดร.ศรีสง่า, 2528.

ประคอง กรวรรณสุด. **สถิติเพื่อการวิจัยคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ประเทศ สุขสถิตย์. **ทัศนะของหัวหน้าหมวดวิชาศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใน
โรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรต่อหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

ประเทือง เอมเจริญ และอำนาจ กลั่นประชา. **การบรรยาย อ่านบทกวี และดนตรี : จุดประกาย
ไฟศิลป์**. 29 พฤศจิกายน 2545 ณ หอศิลป์จามจุรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประเวศ วะสี. "วิถีบูรณาการทางออกทางภูมิปัญญา". **วารสารวัฒนธรรมไทย**. ปีที่ 39 ฉบับที่ 5
(มิถุนายน - กรกฎาคม 2544) : 2 -4.

ประเวศ วะสี. "ปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อแก้ความทุกข์ยากของแผ่นดิน". **สานปฏิรูป**. ปีที่ 3 ฉบับที่ 28
(กรกฎาคม 2543) : 66 -88.

- ประเวศ วะสี “ปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อแก้ความทุกข์ยากของแผ่นดิน”. **สานปฏิรูป**. ปีที่ 3 ฉบับที่ 30 (กันยายน 2543) : 62- 63.
- ประเวศ วะสี. **ศักดิ์ศรีแห่งความเป็นคน ศักยภาพแห่งความสร้างสรรค์**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : อุษากการพิมพ์ , 2544.
- ปราโมทย์ ศรีปลั่ง. **การศึกษาความไวต่อแบบอย่างจิตรกรรมของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี โปรแกรมวิชาศิลปกรรม สถาบันราชภัฏในเขตภาคใต้**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล. **การเปรียบเทียบความไวในการรับรู้เชิงสุนทรีย์ และความสามารถทางเหตุผลเชิงนามธรรม ระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกับนักเรียนปกติ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร**: วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ปรียาพร บุชบา. **สมรรถภาพของอาจารย์ศิลปศึกษาในสถาบันราชภัฏ ตามการรับรู้ของผู้บริหารอาจารย์ และนักศึกษา วิชาเอกศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี** : วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ปฤณัติ แสงสว่าง. 25 ธันวาคม 2545. อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. สัมภาษณ์.
- ปุ่นณรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์. “ความซาบซึ้งในภาพจิตรกรรม : สุนทรีย์ภาพบนพื้นที่ สองมิติ”. **วารสารครุศาสตร์**. (กรกฎาคม – กันยายน 2536) : 79 – 88.
- ปุ่นณรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์. “ภาคนิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ : การนำเสนอเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับการศึกษาศิลปนิยม ในระดับอุดมศึกษา”. **วารสารครุศาสตร์**. ปีที่ 32 ฉบับที่ 3 (มีนาคม - มิถุนายน 2547) : 109 -120.
- ปุ่นณรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์. “นวัตกรรมศิลปศึกษา : จากทฤษฎีการเรียนรู้สู่การประยุกต์ใช้”. **ศิลปศึกษาจากทฤษฎีสู่การสร้างสรรค์**. รวมบทความศิลปศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ผดุง พรหมมูล. 29 พฤศจิกายน 2545. ผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษานอกสถาบันฯ และเป็นอาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. สัมภาษณ์.
- พจน์ สะเพียรชัย. **รายงานสรุปผลการสัมมนาผู้บริหาร เรื่องมิติใหม่ของการพัฒนานิสิตนักศึกษา 18-20 เมษายน 2536 ณ โรงแรมเอเชีย พัทยา**. กองบริการศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2536.

- พรทิพย์ อันทิวโรทัย. การวิเคราะห์รูปแบบความเป็นครู และกระบวนการถ่ายทอดความรู้ ของ **ครูมนตรี ตราโมท** ในกลุ่มผู้สืบทอดที่ต่างกัน.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชา สारตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- พระเทพเวที (ป.อ.ปยุตโต). **หลักการศึกษามิพระพุทธรศาสนา. คณะครุศาสตร์** จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- พันทิพา มาลา. 18 ธันวาคม 2545. อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชานาฏศิลป์ สถาบันราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา. สัมภาษณ์
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. 25 พฤศจิกายน 2545. อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา. สัมภาษณ์.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล : **มโนภาพ และการรับรู้ทางศิลปะ.** กรุงเทพฯ : ศึกษานิตยสาร กทมการฝึกหัดครู, 2531.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. **มนุษย์ศาสตร์ สังคมศาสตร์ : พลังปัญญา.** กรุงเทพฯ. สถาบันราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2544.
- พล แสงสว่าง. “คุณสมบัติพื้นฐานของกัลยาณมิตร หรือผู้ให้การปรึกษา”. **รุสมิแล : วารสารทาง วิชาการ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.** ปีที่ 22 ฉบับที่ 1-3 (มกราคม – ธันวาคม 2544) : 28 - 29.
- พูนสม โรจนวิทย์. **แนวคิดทางการเรียนการสอนศิลปะศึกษาของครูศิลปะศึกษา ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาศิลปะศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.**
- ไพฑูริย์ สินลาร์ตัน. **หลักการ และวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพา นิช, 2524.
- ไพฑูริย์ สินลาร์ตัน. “การปฏิรูปรงานวิชาการแนวงานใหม่ ของการปฏิรูปอุดมศึกษา”. **วารสาร ครุศาสตร์.** ปีที่ 28 ฉบับที่ 2 (พฤศจิกายน 2542 – กุมภาพันธ์ 2543) : 83 – 92.
- ไพฑูริย์ พูนสุข. **ผลการสอนศิลปะวิจารณ์ตามแนวทฤษฎี ของ ยีน เอ มิทเลออร์ ที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะวิจารณ์ ของนิสิตสาขาวิชาศิลปะศึกษา ในสถาบัน อุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.**
- ไพโรจน์ อยู่มณเฑียร. **วาทะปรัชญาเมธี รพินทรนาถ ฐากูร. พิมพ์ครั้งที่ 2.** กรุงเทพฯ : สร้อยทอง, 2542.

- ภูงค์ โจน์แสงรัตน์. ผลการบูรณาการการสอนโครงการออกแบบใน วิชาออกแบบ
 พานิชศิลป์ โดยอินเทอร์เน็ต ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ระดับปริญญา
 บัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์
 ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- มานี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ. กลยุทธ์ในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จ. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม, 2541.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. แนวโน้มศิลปศึกษาร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2543.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. การเรียนการสอน และประสบการณ์ด้านสุนทรียภาพ และศิลป
 วิจารณ์. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธา, 2543.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. "บทบาทของศิลปศึกษาในแนวปฏิรูปหลักสูตร". ประมวลบทความ
 นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ สำหรับยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. เอกสารประกอบการสอน วิชาแนวโน้มศิลปะร่วมสมัย. กรุงเทพฯ :
 ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. ศิลปศึกษา : ความเป็นมา ปรัชญา หลักการ วัฒนาการด้านหลักสูตร
 ทฤษฎีการเรียนการสอน และการค้นคว้าวิจัย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2542.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ที่ระลึกศิลปะ และวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยภูมิภาค ครั้งที่ 5. เชียงใหม่ :
 มิ่งเมือง, 2539.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. ดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 28. นครราชสีมา : สมบูรณ์การพิมพ์,
 2540.
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. รายงานการประชุมสัมมนา เรื่องสถานภาพการศึกษาศิลปะอุดมศึกษา
 ในประเทศไทย ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ 26-28
 กรกฎาคม 2527. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. นาฏศิลป์ไทย เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวโรกาสสมเด็จพระเทพ
 รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ 3 รอบ. กรุงเทพฯ :
 สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. นาฏศิลป์ และดนตรีไทย : รายงานการสัมมนา ณ มหาวิทยาลัย
 ธรรมศาสตร์ 23-25 มิถุนายน 2515. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์, 2522.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หนังสือที่ระลึก ดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 25. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.

- ไมเยอร์ ราล์ฟ. **พจนานุกรมศัพท์ และเทคนิคทางศิลปะ**. แปลโดย. มะลิฉัตร เอื้ออานันท์.
กรุงเทพฯ : การศาสนา, 2540.
- ยศนันท์ แย้มเมือง. **การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือส่งเสริมการเรียนการสอน วิชาศิลปะนิยม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามเกณฑ์ของคุณค่าที่ระบุอยู่ในทฤษฎีการเรียนรู้ทางศิลปะปัจจุบัน** :วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- ยุพาวดี ไหวทางกูร. **การศึกษาปัญหาการดำเนินงานของนักศึกษา ในโครงการศึกษาศิลปะส่วนบุคคลในหลักสูตรศิลปศึกษา ของสถาบันราชภัฏ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ยุวดี สุพรมงคลเลิศ. **สภาพ และความต้องการในการจัดกิจกรรมศิลปะของเด็กป่วย ในโรงพยาบาล กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- โยธิน เผือกผ่อง. **ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรายวิชาบังคับแกนศิลปศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา11**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525**. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- รัตนา รักสกุลพาณิชย์. **ความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผล การเรียนแขนงวิชาทัศนศิลป์ หลักสูตรศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครู**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ลำพอง บุญช่วย. **การสอนเชิงระบบ. ปทุมธานี** : วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์, 2530.
- วิวัฒนาพร ระงับทุกข์. **แผนการสอน ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- วัชรินทร์ รุติอดิษฐ์. **ทัศนคติต่อวิชาศิลปศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. **พัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนมิติใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2525.

วิชัย วงษ์ใหญ่. **กระบวนการพัฒนาหลักสูตร และการการสอนภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น, 2537.

วิชัย วงษ์ใหญ่. **การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2543.

วิชัย วงษ์ใหญ่. **วิจัยทัศนศึกษาศึกษา**. กรุงเทพฯ : SR. Printing Limited Partnership, 2543.

วินัย โสมดี. **เอกสารโครงการประชุมสัมมนา เรื่องทิศทาง และความร่วมมือทางศิลปศึกษา**.
ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. **ศิลปะกับชีวิต**. กรุงเทพฯ : คอมแพ็คท์ พรีนธ์, 2537.

วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. **ศิลปะพื้นบ้าน**. เอกสารประกอบการบรรยาย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม . 2544.

วิรุณ ตั้งเจริญ. **มนุษย์ กับความงาม**. กรุงเทพฯ : โอ เอส พรีนติ้งเฮ้าส์, 2537.

วิรุณ ตั้งเจริญ. **รายงานการวิจัย รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ
ด้านทัศนศิลป์**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี, 2544.

วิรุณ ตั้งเจริญ. **ศิลปทรรศน์**. กรุงเทพฯ : แสงศิลป์การพิมพ์, 2532.

วิรุณ ตั้งเจริญ. **ศิลปศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พรีนติ้ง เฮ้าส์, 2539.

วิรุณ ตั้งเจริญ. **ศิลปะ และความงาม**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2535.

วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์. 14 พฤศจิกายน 2545. อาจารย์พิเศษ ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์.

วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์. "ศิลปะเป็นมูลฐานสำคัญ". **วารสารครุศาสตร์**. ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม –
กันยายน 2536) : 1 – 12.

วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์. **ความเข้าใจศิลปะ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2528.

วิสา อัครเวศน์. **การศึกษาศาพการณ์ การสอนวิชาสุนทรียภาพศาสตร์ วิชาเอกศิลปศึกษา
ในวิทยาลัยครู**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.

วรสิทธิ์ มุทฺธเมธา. 28 พฤศจิกายน 2545. รองประธานโปรแกรมวิชาศิลปศึกษา และศิลปกรรม
สถาบันราชภัฏจันทรเกษม. สัมภาษณ์.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. **การพัฒนานิสิตนักศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ศิลป์ พีระศรี. **ศิลปะสงเคราะห์**. กรุงเทพฯ : ไทศาลศิลป์, 2525.

ศึกษาศึกษา, กระทรวง. **ความหมายของศิลปะ**. กิตติมา อมรทัต แปลจาก The Meaning of Art
ของ Herbert Read. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2530.

- ศึกษาศึกษา, กระทรวง. 100 ปี กระทรวงศึกษา. พิมพ์เป็นที่ระลึกวันคล้ายวันสถาปนาฯ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินติง กรุ๊ป, 2535.
- ศึกษาศึกษา, กระทรวง. หลักการพื้นฐานของหลักสูตร และการสอน ของ ราล์ฟ ดับบลิว ไทเลอร์. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2534
- ศึกษาศึกษา, กระทรวง. การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กรมวิชาการ, 2546.
- ศึกษาศึกษา, กระทรวง. คู่มือครู เพื่อการพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอน ระดับ อุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : การศาสนา, 2540.
- ศึกษาศึกษา, กระทรวง. กรมการฝึกหัดครู. 100 ปี การฝึกหัดครูไทย. กรุงเทพฯ : การศาสนา, 2535.
- ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์. การวิเคราะห์ภาพศิลปะที่สร้างจากคอมพิวเตอร์ เพื่อการพัฒนาทฤษฎี ด้านสุนทรียศาสตร์ ในบริบทของนฤมิตศิลป์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา นฤมิตศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542
- สุกรี เจริญสุข. การสร้างประสบการณ์ทางดนตรี. กรุงเทพฯ : เรือนแก้ว, 2532.
- สุกรี เจริญสุข. จะฟังดนตรีอย่างไรให้ไพเราะ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : เรือนแก้ว, 2532.
- สงัด อุทรานันท์. พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เซนต์เตอร์ พับลิเคชั่น, 2528.
- สงัด อุทรานันท์. การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพฯ : รัตนมิตร, 2526.
- สงบ ลักษณะ. การเพิ่มคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน ในการใช้หลักสูตร ฉบับปรับปรุง. กรมวิชาการ, 2533.
- สุจวิต เพียรชอบ. หลักสูตรลักษณะแนวใหม่ และการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- สุจิตรา ถนอมพร. การศึกษาความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ เหตุผลเชิงนามธรรม และ ความคิดสร้างสรรค์ของนิสิตสาขาวิชาทัศนศิลป์ และนิสิตสาขาวิชานฤมิตศิลป์ คณะ ศิลปกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- สดับพิน รัตนเรือง. Music of the Masters. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2543.
- สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, คณะศิลปกรรมศาสตร์. วิชา 2000102 สุนทรียภาพแห่งชีวิต. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์, ม.ป.ป.

- สถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี. เอกสารประกอบการเรียน วิชา 2000102 สุนทรียภาพของชีวิต.
กรุงเทพฯ : พี.เอ.ลิฟวิ่ง.
- สามารถ ศรีจันทน์. "จิตพิสัย : มิติที่ขาดหายไปจากกระบวนการศึกษา". เอกสารโครงการพัฒนา
จิตพิสัย. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2539
- สุกัญญา กตัญญู. ผลการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- สุชาติ สุทธิ. ร่างคู่มือการสอนวิชาสุนทรียภาพของชีวิต. กรุงเทพฯ : สำนักบัณฑิตศึกษา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2541.
- สุชาติ สุทธิ. การเรียนรู้การเห็นพื้นฐานการวิจารณ์ทัศนศิลป์. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้งเฮ้าส์,
2535.
- สุชาติ สุทธิ. คู่มือการสอนวิชาสุนทรียภาพของชีวิต. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2542.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. จริยธรรมทางวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เฟื่องฟ้า, 2542.
- สุเชาว์ พลอยชุม. สุนทรียศาสตร์ ปัญหาและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับความงาม และศิลปะ.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2534.
- สุดารัตน์ เพชรจูลี. สภาพ และปัญหาการจัดประสบการณ์ศิลปะศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย ของ
ครูปฐมวัย ในโรงเรียนอนุบาลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- สุพิน บุญชูวงศ์. หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แสงสุทธิ, 2531.
- เสฐียรโกเศศ (พระยาอนุมานราชธน). การศึกษาวรรณคดีแห่งวรรณศิลป์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :
ราชบัณฑิตยสถาน, 2533.
- สมชาย เทพแสง. "การปฏิรูปการเรียนรู้สู่ Child-Centered". วารสารวิชาการ. ปีที่ 3 ฉบับที่ 4
(เมษายน 2543) : 67- 69.
- สมนึก ศรีโชติ. 25 ธันวาคม 2545. อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา. สัมภาษณ์.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ. การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการประเมินตามสภาพจริง.
พิมพ์ครั้งที่ 3. เชียงใหม่ : แสงศิลป์, 2544.
- สวนศรี ศรีแพงพงษ์. สุนทรียะทางทัศนศิลป์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2534.
- สมิตร คุณานุกร. หลักสูตร และการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ชวนการพิมพ์, 2523.
- สมน อมรวิวัฒน์. สมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

- สมน อมรวิวัฒน์. "โลกใหม่ของการศึกษา." การปฏิรูปการเรียนการสอนในคณะครุศาสตร์.
วารสารครุศาสตร์. ปีที่ 24 ฉบับที่ 4 (เมษายน – มิถุนายน 2539) : 47– 49.
- สมน อมรวิวัฒน์. หลักการบูรณาการทางการศึกษา ตามนัยแห่งพุทธธรรม. โครงการกิตติเมธี
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , 2544.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533
- สรารัตน์ ลีไพบูลย์. "รูปแบบการสอนศิลปศึกษาแบบ DBAE" (Discipline – Based Art Education).
วารสารวิชาการ. ปีที่ 27 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม – ตุลาคม 2541) : 9 –14.
- เสรี ชิวคำ. การสำรวจเนื้อหาเครื่องช่วยการเรียนรู้ และลักษณะทั่วไปของหนังสือเรียนวิชา
ศิลปศึกษา ตามหลักสูตรวิชาศิลปศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 25
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2540
- สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. เทคนิคแห่งความสำเร็จ : เรียนรู้สู่ครูมือครูอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : ที.พี.พรินท์, 2543.
- สุวิทย์ สังโยคะ. "การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตศึกษา". ครูสารเทศตรี. ปีที่ 6 ฉบับที่ 1/2545 :
69 -73.
- เสียงศักดิ์ เหลืองอ่อน. ความต้องการ และการได้รับการตอบสนองการนิเทศการสอน ของครู
ศิลปศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2538.
- เสาวนีย์ สังฆโสภณ. ดนตรีเพื่อสุขภาพ. กรุงเทพฯ : สมชายการพิมพ์, 2541
- เสาวนิตย์ กาญจนรัตน์. การเปรียบเทียบความไวในการรับรู้เชิงสุนทรีย์ ของนักศึกษา ใน
วิทยาลัยครู โปรแกรมวิชาศิลปศึกษา ที่มีระดับความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2535.
- สุลักษณ์ ศรีบุรี. การวัด และการประเมินผลศิลปศึกษา. เอกสารประกอบการสอน วิชา
การประเมินผลศิลปศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. มปท. มปป. มปป.
- สุลักษณ์ ศรีบุรี. "คุณค่าของศิลปะจากทัศนะของบุคคลต่างๆ." วารสารครุศาสตร์. ฉบับที่
22(กรกฎาคม – กันยายน 2536) :51-63.
- สันติ คุณประเสริฐ. รูปแบบ Art Propel : การจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาตามแกนสาระ
ความรู้ P-P-R และการประเมินผลของแฟ้มสะสมงาน Portfolio. เอกสารประกอบ
การสอนวิชาหลักการบริหาร และการปฏิบัติงานศิลปศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

- สันติ คุณประเสริฐ. การจัดการกิจกรรมศิลปศึกษาโดยใช้ศิลปินชั้นเยี่ยม (Great Masters) และผลงานศิลปะชั้นเยี่ยม (Master Pieces) เป็นพื้นฐาน. เอกสารประกอบการสอนวิชา หลักการบริหาร และการปฏิบัติงานศิลปศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- สุพิน บุญชูวงศ์. หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แสงสุทธิ, 2531.
- สุภรณ์ สภาพงศ์. "การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด". วารสารวิชาการ. ปีที่ 5 ฉบับที่ 9 (กันยายน 2545) : 31-34.
- สุภาพร ตันท์ธนิศวิกุล. การศึกษาสภาพ และปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สุวรรณี เครือปาน. 25 พฤศจิกายน 2545. อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี. สัมภาษณ์.
- อุดม เขยกิจวงศ์. หลักสูตรท้องถิ่น : ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2545.
- อำไพ ตีรณสาร. "ทฤษฎีการสอนศิลปศึกษา". เอกสารประกอบการสอนวิชาทฤษฎี และปรัชญาศิลปศึกษา . จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- อำไพ ตีรณสาร. " ขยายมุมมองการเรียนรู้ศิลปะ." วารสารครุศาสตร์. ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม – กันยายน 2536). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 64-76.
- อุทุมพร จามรมาน. การวัด และการประเมินผลการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการวิทยาศาสตร์อุตสาหกรรม, 2530.
- อุทุมพร จามรมาน. การประเมินอาจารย์ : วิจัยและเครื่องมือ. กรุงเทพฯ : สมานมิตร, 2523.
- อุ้นตา นพคุณ. "การศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อความสมดุลระหว่างเทคโนโลยี กับจิตวิญญาณ : ตามหลักพุทธธรรม และหลักการคิดเป็น". วารสารครุศาสตร์. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม 2541) : 28 - 29.
- อุบล ผู้จินดา. หลัก และวิธีสอนศิลปะ. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พริ้นติ้ง, 2532.
- อมรา กล้าเจริญ. สุนทรียนาฏศิลป์ไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้ง, 2542.
- อุมาภรณ์ กล้าหาญ. 18 ธันวาคม 2545. อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. สัมภาษณ์.
- อุไร เงินงอก "Streaming Media กับ E Learning". วารสารวิทยาศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี. ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – สิงหาคม) : 67 – 72.

- อาภรณ์ ใจเที่ยง. **หลักการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮ้าส์, 2540.
- อมรา กล้าเจริญ. **สุนทรียนาฏศิลป์ไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอ เอส พรีนติ้ง, 2542.
- อุมาภรณ์ กล้าหาญ. 18 ธันวาคม 2545. อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา. สัมภาษณ์.
- อารี สุทธิพันธุ์. **ประสบการณ์สุนทรียะ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อนแถมมี, 2540.
- อารี พันธุ์ณี. **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เลิฟ แอนด์ ลิฟ เพรส, 2540.
- อารี พันธุ์ณี. **การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สู่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพฯ : ธนรัช, 2544.
- อารักษ์ ศาสตราสังข์. **ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และผู้ประกอบการเกี่ยวกับการพัฒนารายวิชาออกแบบนิเทศศิลป์โปรแกรม ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏ
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2538.**
- อรรถัย มูลคำ และสุวิทย์ มูลคำ. **Child Contered : Storyline Method : การบูรณาการหลักสูตร
และการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :
ที.พี.พรีนทร์, 2544.
- อรรฎา ภาคสัญญาไชย. **ความคิดเห็นของนักศึกษา และอาจารย์ผู้สอน เกี่ยวกับการเรียนการ
สอนรายวิชาการออกแบบ และจัดองค์ประกอบ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนก
วิชาการพิมพ์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.**
- อริยพร สมจิตต์. **การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษาหลักสูตร
4 ปี และหลักสูตร 2 ปี เกี่ยวกับการศึกษาในหลักสูตรศิลปศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.**
- เฮอริเบิร์ต ริด. **ความหมายของศิลปะ**. แปลโดย กิติมา อมรทัต. กรุงเทพฯ : ครุสภาลาดพร้าว,
2530.

ภาษาอังกฤษ

Bloom, B.S. **Human Characteristics and School Learning**. New York : McGraw – Hill Book Company, 1976.

Barkan, M.,Chapman, L.H., Kern, E.J. **Guidelines : Curriculum Development for Aesthetic Education**. Missouri : CEMREL,1970.

- Broudy, H.S. **Enlightened Cherishing : An Essay on Aesthetic Education**. Illinios : University of Illinios press,1972.
- Brown, and Other. **Student-to-Student Counseling Revised Edition**. Austin and London : University of Texas press, 1977.
- Carpentier, Rene. Concepts of Empathy and the Nature of Aesthetic Response Applied to Visual Art Appreciation. **Desertation Abstracts International**. 48 (1987) : 2225.
- Chapman,L.H. **Approaches to Art in Education**. New York : Harcourt, Brace Jovanovich, 1978.
- Chusuk Prescott. "A proposed Guideline for the Developement : Improvement of Art Education Curriculum for 36 Teachers Training Colleges in Thailand." **Dissertation Abstracts International**. 42 (January 1982) : 2981 – A.
- Diemert, H. The Problem of Content in Art Education. **Art Education** 33 (7 November 1980) : 28-29.
- Dewey, J. . **Art as Experience**. New York : Perigee Books,1980.
- Eckes, D. The Artistic Process as Qualitative Problem Solving. **The Journal of Aesthetics and Art Criticism**. 21, 1963.
- Eckes, D. Ralph Smith's Concept of Aesthetic Experience and its Curriculum Implication. **Studies in Art Education**. 33 (4) : 201 – 209 1992.
- Eisner Ellior W. The role of discipline – based art education in America 's schools. **Art Education**. 40 (5) (1987) : 6 – 26.
- Feldman, E.B. **Varieties of Visual Experience**. New York : Harry N. Abrams, 1987.
- Feldman, E.B. D.H.Delvelopmental Psychology and Art Education two fields at the Crossroads. **Journal of Aesthetic Education** 21 (1987) : 243 - 259.
- Feldman, E.B. **Becoming Human Through Art : Aesthetic Experience in the School**. New Jursey : Prentice – Hall,1970.
- Gauhan, J.m. One Hundred Years of Art Appreciation : A Cross Comparison of the Picture Study Movement with the Discipline – based Art Education Movement. **Dissertation Abstracts International**. 51 (1990) : 718.
- Gagne, Robret. M ; Briggs, L.j. and Wager, Watter. W. **Principles of Instructional Design**. Third Edition. New York : Holt Rinehart and winston,1988.

- Gray, James U. A seventy – five percent solution for the success of DBAE. **Art Education**. 40 (5) (1987) : 54 – 57.
- Good, Carter V. **Dictionary of Education**. New York : Mc Graw - Hill, 1973.
- Johansen, Per. Okar. An Art Appreciation – Oriented Teaching Model for Visual Aesthetic Education, 1978. **Dissertation Abstracts International**. 48 (9) (1979) : 5270 – A.
- Jewell, R.P. An Investigation of the Current Aesthetics Component in Art Education as Perceived at the Secondary School level : In a Select County in South Carolina. **Dissertation Abstracts International**. 51 (1991) : 2661.
- Lowenfeld, Victor and Brittan, W. Lambert. **Creative and Mental Growth**. New Jersey : Macmillan Publishing ,1987.
- Michael. John A. **Art and Adolescence : Teaching Art at the Secondary Level**. New York : Teacher college Press, Columbia University. 1983.
- Napier, Geneva Lauiise. "The Effectiveness of Lecture and Studio Methods in Teaching College Art Appreciation." **Dissertation Adstracts International**. 44 (December 1983) : 1669-A.
- National Art Education Association. **Standard for Art Teacher Preparation Program**. Reston Viginia, 1976.
- Silverstein, Lynne. "An Aesthetic Education Program in a Public School District". **Curriculum and Instruction in Arts and Aesthetic Education**. St. Louis : CEMREL,1981: 209 – 217.
- Taba, Hida. **Curriculum Development : theory and Practice**. New York : Harcourt Bruce & World, 1962.
- Tom Anderson. "Aesthetic as Critical Inguiry." **Art Education**. 51,1 (January 1998). : 49 – 55.
- Tyler, Ralph. **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago : University of Chicago Fress, 1970.
- Zimmerman, Evid. "Diagraph Analysis and Reconstruction of Broudy's Aesthetic Education Theory : An Exampilar for Aesthetic Education Theory Analysis and Construction." **Studies in Art Education**. 23(1982) : 39 – 47.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

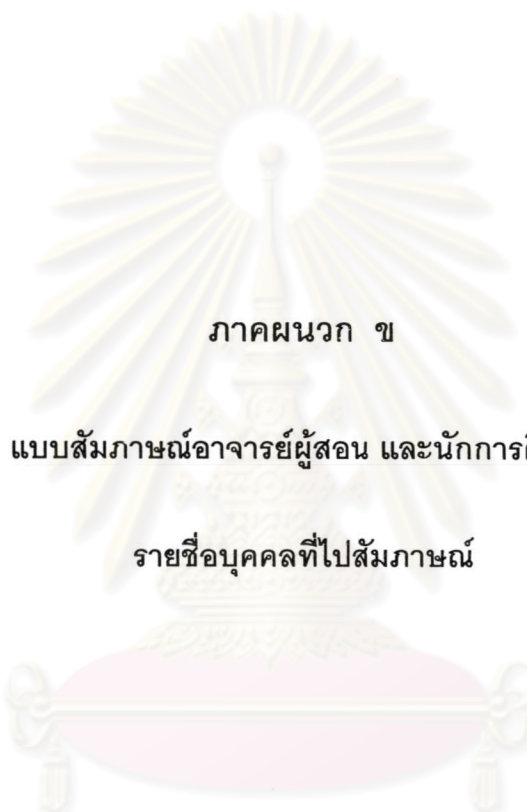
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ศาสตราจารย์ (กิตติคุณ) ดร.วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ อาจารย์พิเศษ และอดีตหัวหน้าภาควิชาศิลปศึกษา และเป็นอาจารย์ผู้สอน วิชาสุนทรียศาสตร์ และศิลปวิจารณ์ ณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.ผดุง พรหมมูล ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกสถาบัน และเป็นอาจารย์ผู้สอน วิชาสุนทรียภาพของชีวิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ ณ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พีระพงษ์ กุลพิศาล ประธานการเขียนสื่อการสอน วิชาสุนทรียภาพของชีวิต ของกรมการฝึกหัดครู และเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาสุนทรียภาพของชีวิต โปรแกรมวิชาศิลปกรรม ณ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จารุพรรณ ทวีทรัพย์รุ่ง รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และเป็นหัวหน้าคณะกรรมการวิชาการ และเป็นอาจารย์ผู้สอน วิชาสุนทรียภาพของชีวิต ณ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน และนักการศึกษา

รายชื่อบุคคลที่ไปสัมภาษณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนและนักการศึกษา

สภาพ และปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน วิชาสุนทรียภาพของชีวิต
ของอาจารย์ และนักศึกษา สถาบันราชภัฏ

ชื่อ.....	นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....	
สถาบันราชภัฏ.....	วัน/ เดือน/ ปี..... เวลา.....

สภาพ และปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

1. ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา.....

.....

2. ด้านวิธีการสอน.....

.....

3. ด้านสื่อการสอน.....

.....

4. ด้านการวัดผลและการประเมินผล.....

.....

5. ด้านผู้สอนและผู้เรียน.....

.....

6. ด้านปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

.....

.....

รายชื่อบุคคลที่ไปสัมภาษณ์

1. ศาสตราจารย์ (เกียรติคุณ) ดร.วิรัตน์ พิชญ์ไพฑูริย์ อาจารย์พิเศษ ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 14 พฤศจิกายน 2545 เวลา 13.30 – 14.30น.
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณรงค์ เขียนทองกุล หัวหน้าภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 12 พฤศจิกายน 2545 เวลา 14.30 - 15.30 น.
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จารุพรรณ ททรัพย์ปรุง รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 15 พฤศจิกายน 2545 เวลา 13.35 – 14.00 น.
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พีระพงษ์ กุลพิศาล อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาศิลปกรรม สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 25 พฤศจิกายน 2545 เวลา 10.30 – 11.00 น.
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรสิทธิ์ มุทหมธธา รองประธานโปรแกรมวิชาศิลปศึกษา และศิลปกรรม สถาบันราชภัฏจันทรเกษม สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 28 พฤศจิกายน 2545 เวลา 14.00 – 15.00 น.
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมนึก ศรีโชติ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาศิลปกรรม สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 16 ธันวาคม 2545 เวลา 13.00 - 13.30 น.
7. อาจารย์ ดร.ผดุง พรหมมูล ผู้อำนวยการศึกษานอกสถาบันฯ อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 29 พฤศจิกายน 2545 เวลา 14.05-14.50น.
8. อาจารย์ สุวรรณี เครือปาน อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาศิลปกรรม สถาบันราชภัฏธนบุรี สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 25 พฤศจิกายน 2545 เวลา 12.20 - 13.30 น.

9. อาจารย์ ดำรงเกียรติ นกรหุย อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาศิลปกรรม สถาบันราชภัฏ
พระนคร สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2545 เวลา 15.00 - 16.00 น.
10. อาจารย์ ปฤถต์ แสงสว่าง อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏ
สวนดุสิต สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 25 ธันวาคม 2545 เวลา 15.10 - 15.45 น.
11. อาจารย์ จงกล เสงสุวรรณ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาศิลปกรรม สถาบันราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 18 ธันวาคม 2545 เวลา 16.45 - 17.30 น.
12. อาจารย์ อุมารณ กกล้าหาญ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาดนตรี สถาบันราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 18 ธันวาคม 2545 เวลา 13.00 - 13.45 น.
13. อาจารย์ พันทิพา มาลา ผู้อำนวยการศูนย์ศิลปวัฒนธรรม อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชา
นาฏศิลป์ สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 18 ธันวาคม 2545 เวลา
14.15 -14.45 น.
14. อาจารย์ เนื่ออ่อน ขรัวทองเขียว อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏ
สวนดุสิต สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 19 พฤศจิกายน 2545 14.30 - 15.30
15. อาจารย์ นีลนุช ไทยศิริ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาศิลปศึกษา และศิลปกรรม
สถาบันราชภัฏจันทรเกษม สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 28 พฤศจิกายน 2545 เวลา 15.00 - 15.30 น.

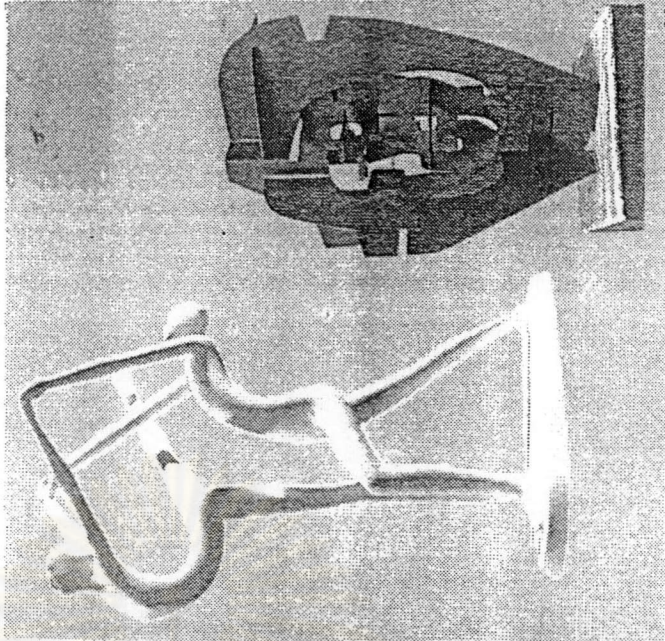
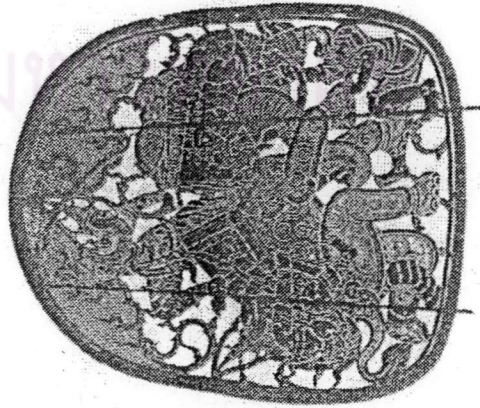
ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

สภาพและปัญหา เกี่ยวกับการเรียนการสอน วิชาสุนทรียภาพของชีวิต ของอาจารย์ และนักศึกษาสถาบันราชภัฏ

แบบสอบถาม (สำหรับอาจารย์ และนักศึกษา)

สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสุนทรียภาพของชีวิต ของอาจารย์ และนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานการณ์ทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ และแบบเติมคำ
ตอนที่2 เป็นแบบสอบถามทัศนคติ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาสุนทรียภาพของชีวิต ในด้านต่างๆ คือ

- 1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร/ รายวิชา
- 2) เนื้อหาวิชา
- 3) วิธีการสอน
- 4) สื่อการสอน
- 5) การวัดผลและการประเมินผล
- 6) ผู้สอนและผู้เรียน (โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และโปรดพิจารณาถึงระดับของสภาพ และปัญหา ในรายวิชาที่ว่ามีความเหมาะสมมาก-น้อยเพียงใด)

ความหมายที่ใช้แทนค่าในการจัดระดับคะแนน มีดังนี้

- ความเหมาะสมมากที่สุด / มีความเป็นจริงมากที่สุด หมายถึง 5
- ความเหมาะสมมาก / มีความเป็นจริงมาก หมายถึง 4
- ความเหมาะสมปานกลาง / มีความเป็นจริงปานกลาง หมายถึง 3
- ความเหมาะสมน้อย / มีความเป็นจริงน้อย หมายถึง 2
- ความเหมาะสมน้อยที่สุด / มีความเป็นจริงน้อยที่สุด หมายถึง 1

* ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ ที่กรุณาตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์

นายเสน่ห์ เทียมดี

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา ศิลปศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน

สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน วิชา สุนทรียภาพของชีวิต ของอาจารย์และนักศึกษสถาบันราชภัฏ

ตอนที่ 1 สถานภาพโดยทั่วไปของอาจารย์ผู้สอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

20-30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

51 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

4. ดำเนินการศึกษา สาขาใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

จิตกรรม

ประติมากรรม

ภาพพิมพ์

ศิลปะไทย

ศิลปศึกษา

ดนตรีศึกษา

นาฏศิลป์

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

5. ประสบการณ์การสอน วิชาสุนทรียภาพของชีวิต (สุนทรียศาสตร์, ความซาบซึ้งในศิลปะ, ความเข้าใจในศิลปะ, สุนทรียะทางทัศนศิลป์, ดนตรีวิจักษ์, สุนทรียะทางนาฏศิลป์)

1 - 5 ปี   6 - 10 ปี

11 - 15 ปี   16 ปี ขึ้นไป

6. ตำแหน่งทางวิชาการ

- อาจารย์
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์
- รองศาสตราจารย์
- ศาสตราจารย์

7. วิชาอื่นที่ท่านเคยสอน นอกเหนือจากวิชาสุนทรียภาพของชีวิต
ได้แก่วิชาใดบ้าง (โปรดระบุ).....

.....

.....

.....

8. ท่านเคยได้รับการอบรม สัมมนา เกี่ยวกับวิชาสุนทรียภาพของชีวิต บ้าง
หรือไม่

ไม่เคย

เคย สถานที่ และเรื่องใด (โปรดระบุ).....

.....

.....

9. เอกสาร ตำรา วิชาสุนทรียภาพของชีวิต ที่ท่านนำมาใช้ประกอบสอน
ได้มาจากไหน

ผู้สอนจัดทำขึ้นเอง

สถาบันราชภัฏสวนกลาง

โครงการมหาวิทยาลัยทำขึ้น

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....

10. ท่านทำการสอนในวิชา สุนทรียภาพของชีวิต เฉพาะภาคปกติ หรือภาคสมทบ
จำนวนกี่คาบต่อ 1 สัปดาห์

3 คาบเรียน

4-6 คาบเรียน

7-10 คาบเรียน

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....

11. ท่านมีนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ (มาเข้าเรียน) ในวิชาสุนทรียภาพของชีวิต 12. ในการสอนเป็นทีม ท่านแบ่งจำนวนคาบ ในการสอนวิชาสุนทรียภาพของชีวิต

ต่อภาคเรียน มีจำนวนเท่าใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 25 - 45 คน   46 - 65 คน
 66 - 85 คน   86 - 100 คน
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

อย่างไร

- ผู้สอน 1 คน ต่อ 1 คาบเรียน
 ผู้สอน 1 คน ต่อ 3 คาบเรียน
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....

13. ปัจจุบันท่านสอน วิชาสุนทรียภาพของชีวิต ณ สถานที่ใด

- สถาบันราชภัฏสวนดุสิต   สถาบันราชภัฏราชนครินทร์
 สถาบันราชภัฏเชียงใหม่   สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
 สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี   สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี
 สถาบันราชภัฏสงขลา   สถาบันราชภัฏยะลา
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

14. ท่านใช้วิธีการสอน อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- บรรยาย   สาทิต
 อภิปรายกลุ่มย่อย   ค้นคว้าและเสนอรายงาน
 ศึกษานอกสถานที่   อื่นๆ (โปรดระบุ).....
.....
.....

15. สื่อการสอนที่ท่านใช้คืออะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ภาพหรือผลงานศิลปะ   วีดิทัศน์
 สไลด์   วิทยูทูป หรือแผ่นซีดี
 แผ่นโปร่งใส   อื่นๆ (โปรดระบุ).....
.....

แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา (ภาคปกติ และภาคสมทบ)
สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน วิชา สุนทรียภาพของชีวิต ของอาจารย์และนักศึกษาสถาบันราชภัฏ

ตอนที่ 1 สถานภาพโดยทั่วไปของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 17 ปี

17 - 20 ปี

21 - 24 ปี

25 - 28 ปี

28 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

อาชีวศึกษา

การศึกษานอกโรงเรียน

มัธยมศึกษาตอนปลาย

อุดมศึกษา

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

.....

4. ขณะนี้กำลังศึกษาอยู่ที่

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

สถาบันราชภัฏราชชนดิรินทร์

สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

สถาบันราชภัฏยะลา

5. คณะวิชาที่ศึกษา

- คุรุศาสตร์
- ศิลปกรรม
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- วิทยาการจัดการ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับ

- ชั้นปีที่ 1
- ชั้นปีที่ 2
- ชั้นปีที่ 3 (สองปีหลัง)
- ชั้นปีที่ 4
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. นักศึกษา มีวิธีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับวิชา

- เอกสาร ตำรา
- วารสาร สิ่งพิมพ์
- ข่าวสาร สื่อมวลชน
- อินเทอร์เน็ต
- การสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้
- ประสบการณ์จริง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

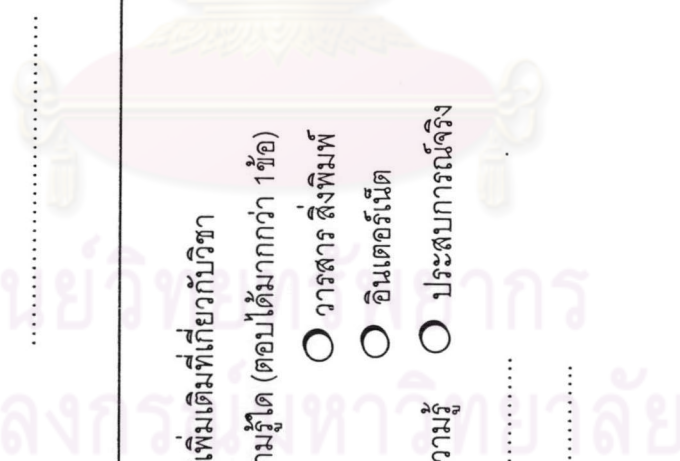
ศูนย์ทรัพยากรของชีวิตจากแหล่งความรู้ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- อธิการ ตำรา
- วารสาร สิ่งพิมพ์
- ข่าวสาร สื่อมวลชน
- อินเทอร์เน็ต
- ประสบการณ์จริง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. นักศึกษา สนใจกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียน วิชา ศูนย์ทรัพยากรของชีวิต

โดยการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ฟังวิทยากร
- ชมภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์
- ทักษะศึกษา
- แสดงบทบาทสมมติ
- สถานการณ์จำลอง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

แบบสอบถาม

สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน วิชาสุนทรียภาพของชีวิต ของอาจารย์ และนักศึกษาศาสนาบัณฑิตวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ที่คนคิด เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ตามความจริง

ลำดับ ที่	ข้อความ	สภาพ หมายถึง ลักษณะที่ปรากฏ				ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นและมีผล			
		มากที่สุด	ปานกลาง	น้อยที่สุด		มากที่สุด	ปานกลาง	น้อยที่สุด	
	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร/รายวิชา								
1.	เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ในความหมายของสุนทรียศาสตร์ ทั้งเชิงการคิด และเชิงพฤติกรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.	เพื่อให้สามารถจำแนกข้อแตกต่าง ในศาสตร์ทางความงาม ของสิ่งต่างๆ ทั้งตามธรรมชาติ และของผลงานศิลปะ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.	เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ในความเป็นมาและความสำคัญ ของฐานศาสตร์ทางการรับรู้ทั้งสามด้านคือ ทางการเห็น ทางการได้ยิน และทางการเคลื่อนไหว.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.	เพื่อให้มีประสบการณ์ทางสุนทรียะ เกิดความตระหนัก และความคุ้นเคย อันจะนำไปสู่การมีรสนิยม และความซาบซึ้งในคุณค่าทางสุนทรียภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
5.	เพื่อสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ โดยผ่านประสบการณ์จริง ที่สัมพันธ์กับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
6.	เพื่อนำประสบการณ์ทางสุนทรียะ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน..... *ข้อเสนอแนะ.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

ลำดับ ที่	ข้อความ	สภาพ หมายถึง ลักษณะที่ปรากฏ ให้เห็นเป็นปกติในปัจจุบัน				ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นและมีผล ทำให้ไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย			
		มาก ที่สุด	มาก กลาง	น้อย ที่สุด	น้อย ที่สุด	มาก ที่สุด	มาก กลาง	น้อย ที่สุด	น้อย ที่สุด
	ข้อความ								
	เนื้อหาวิชา								
1	ความหมายของสุนทรียศาสตร์เชิงการคิด และสุนทรียศาสตร์เชิงพฤติกรรมทั้ง แนวตะวันออก และแนวตะวันตก.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
2	ความหมาย และความสำคัญของศาสตร์ทางความงาม ของสิ่งต่างๆ ทั้งตาม ธรรมชาติ และของผลงานศิลปะ ที่เกี่ยวข้องกันชีวิตประจำวัน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
3	ความหมาย และความสำคัญของศิลปะที่สัมพันธ์กันทั้งสามด้าน คือทัศนศิลป์ ดนตรี และศิลปะการแสดง.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
4	หลักการองค์ประกอบของศิลปะ และหลักการวิจารณ์ผลงานศิลปะ ทั้งสามด้าน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
5	ปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ทั้งสามด้าน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
6	การวิจารณ์ผลงานศิลปะ ทั้งสามด้าน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	*ข้อเสนอแนะ.....								
	วิธีการสอน								
1	มีการวางแผนร่วมกันระหว่างทีมผู้สอนกับนักเรียน โดยให้สอดคล้องกับหลักสูตร โครงการสอน และแผนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
2	มีการวางแผนการสอนแบบบรรยาย ร่วมกับกิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อย.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
3	คำนึงถึงพื้นฐานความแตกต่างของผู้เรียน ในเรื่องของอายุ ความรู้ และ ประสบการณ์.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
4	มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง มาเป็นวิทยากร.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
5	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ/ ศูนย์กลาง.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
6	ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง จากแหล่งเรียนรู้ที่เป็นของจริง.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	*ข้อเสนอแนะ.....								

ลำดับ ที่	ข้อความ	สภาพ หมายถึง ลักษณะที่ปรากฏ ให้เห็นเป็นปกติในปัจจุบัน				ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นและมีความ ทำให้ไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย			
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย ที่สุด	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย ที่สุด
	สื่อการสอน								
1	มีการเตรียมความพร้อมของสื่อการสอน และนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมของห้องเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
2	ใช้สื่อการสอน ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
3	ใช้สื่อการสอนเพื่อส่งเสริม และพัฒนา กระบวนการคิด การวิเคราะห์ และการ แก้ปัญหา.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
4	ใช้สื่อการสอนเพื่อให้สร้างความสนใจ และชวนให้ผู้เรียนอยากรเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
5	ปรับปรุง และดัดแปลงสื่อการสอน จากสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ตลอดจน นำภูมิปัญญาพื้นบ้าน มาใช้ประโยชน์.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
6	มีการจัดทำสื่อการสอน ด้วยเทคโนโลยี ที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย..... *ข้อเสนอแนะ.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	การวัดผลและการประเมินผล								
1	มีความเหมาะสมสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของรายวิชา.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
2	เน้นการเรียนรู้ ทั้งสามด้าน คือความรู้ ทักษะ และเจตคติ.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
3	มีสัดส่วนคะแนน และมีเกณฑ์มาตรฐานในการพิจารณาเป็นค่าระดับคะแนน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
4	มีการวัดผล และการประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
5	ประเมินในด้านความตระหนัก และความซาบซึ้ง ในคุณค่าของความรู้ทาง สุนทรียภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
6	ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง และการประเมินจากกลุ่มเพื่อน..... *ข้อเสนอแนะ.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

ลำดับ ที่	ข้อความ	สภาพ หมายถึง ลักษณะที่ปรากฏ ให้เห็นเป็นปกติในปัจจุบัน					ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นและมีผล ทำให้ไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย					
		มาก ที่สุด	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
1	ผู้สอนมีความ เมตตากรุณา และเอาใจใส่ผู้เรียน เป็นรายบุคคล.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
2	ผู้สอนจัดสิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออก และคิดอย่างสร้างสรรค์.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
3	ผู้สอนให้ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และสร้างสรรค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง..	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
4	ผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้..	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
5	ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการ การวางแผน การเรียนรู้ และการจัดกิจกรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
6	ผู้สอนมีความเข้าใจ ให้การสนับสนุน และให้กำลังใจแก่ผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
7	ผู้สอนมีทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคล และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
8	ผู้สอนมีความฉลาด มีปฏิภาณไหวพริบ เพื่อแก้ปัญหาที่ไม่คาดคิดมาก่อน..... *ข้อเสนอแนะ.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายเสน่ห์ เทียมดี เกิดวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2500 ที่ ต.ลำภาลุ่ม อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ภายหลังมาเติบโต และได้รับการศึกษา ที่ อ.ตะพานหิน จ.พิจิตร สำเร็จ การศึกษา ระดับปริญญาตรี "ศิลปบัณฑิต" (ประติมากรรม) จากคณะจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และศิลปไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ เมื่อปีการศึกษา 2525

ในระหว่างปี พ.ศ.2526-2534 ได้เข้าปฏิบัติงานเป็นนายช่างศิลปะ และนักออกแบบ ณ โรงงาน เอส.เอ็น.เซรามิกส์ ที่ ต.บางกระบือ อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม กับรองศาสตราจารย์ เสริมศักดิ์ นาคบัว (ปัจจุบัน เป็นศาสตราจารย์ เกียรติคุณ) และในระหว่างปี พ.ศ.2534-2537 ได้เข้ารับราชการครู ณ โรงเรียนท่าเสาพิทยาคม กรมสามัญศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำ ต.ท่าเสา อ.โพทะเล จ.พิจิตร ในช่วงปลายปี พ.ศ.2537 (พฤศจิกายน) ก็ได้โอนย้ายเข้ามาสังกัดที่ วิทยาลัยครู เทพสตรี (สถาบันราชภัฏเทพสตรี) กรมการฝึกหัดครู อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

ตั้งแต่ปี พ.ศ.2543 เป็นต้นมา ได้รับทุนการศึกษาพัฒนาอาจารย์ ให้มาศึกษาต่อใน หลักสูตร ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ที่ภาควิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบัน เป็นอาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏ เทพสตรี (มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี) ลพบุรี.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย